

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

„1/2 „ 1 „ 60 „

„1/4 „ — 90 „

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

„1/2 „ 3 „

—o—

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE

se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. costă o-
răta 10 „, pe 2 ori
fil., de și mai multe
ori 6 fileri.

PESĂ:

„RĂVAȘUL“

CLUJ — KOLOSVAR
6. OKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Sinodul archidiececan.

În preajma măreței zile istorice de 3/15 Maiu, sufletul ne este plin de icoana Blajului, spre care țintesc toate privirile la aniversarea acestei zile de redeştere națională.

Am fost la sinod și din acest prilej am înălțat cântări și rugăciuni în catedrală, ale cărei ziduri s'au cutremurat de glasul detunător alui Bărnăuțiu și am aruncat de nou o privire peste »Câmpul libertății«, unde s'a proclamat națiunea română liberă și s'a făcut jurământul de înfrățire al celor 40 mii Români, adunați ca la un glas de vrajă din toate colțurile Ardealului românesc.

Sinodul archidiececan, așteptat cu dor și cu nedumerire a ținut 4 zile întregi și a decurs cu demnitate. Multe treburi bisericești și scolastice s'au rînduit și multe hotărâri frumoase s'au luat, dar' peste toate se ridică hotărârea, privitoare la întregirea din budgetul statului a venitelor preoțești, pentru care chestiune de altfel a și fost convocat sinodul. Cum am fost zis, și convocarea sinodului acestuia încă a produs mulțămire în tot clerul nostru; asemenea credem, că bună impresiune va face și decursul sinodului și hotărârile luate. S'a constatat și în acest sinod, că starea clerului nostru este cu totul fără părechie și de nesuferit; că guvernul țerii tractează cu preoții noștri în mod excepțional și puținul, ce i-a oferit ca »ajutor de stat« este de fapt un mijloc de demoralizare și o pricină de mare nemulțămire. Cei ce au luat parte la sinod s'au putut convinge, că conducătorii bisericii noastre au făcut ce le-a stat în putință pentru schimbarea acestei stări vătămătoare. Dară n'au fost ascultați și pașii făcuți n'au avut isbânda dorită. Drept acea sinodul cumpănind toate împrejurările a rugat pe Înalt Preasfințitul Metropolit, ca dimpreună cu ceilalți Arhiepiscopii ai bisericii noastre, printr'o pășire solidară, — ear' dacă din nenorocire aceasta nu s'ar putea, — singur se facă pașii de lipsă la guvernul țerii, pentru-ca și clerul nostru să fie pus într'o stare legală și ca și preoții celorlalte confesiuni să fie și preoții noștri împărțășiți din visteria statului cu ajutoare legale, până la o sumă anumită, adecă să li-se dee congruă dela stat.

Sinodul, în vederea nesuferibilei stări de acum a clerului nostru nici nu s'a închis, ci și-a amânat numai ședințele până în Septemvrie, când se va întruni de nou, pentru-ca aflând cele ce s'au făcut și rezultatul lor, să chibzuească de nou după trebuință asupra pașilor, ce ar mai fi de lipsă să se facă. Avem nădejde, că de astădată dorința clerului, exprimată în sinod se va și împlini cu atât mai vârtos, că și clerul catolic cere acum același lucru. De fapt în Vinerea trecută, a doua zi după în-

chiderea sinodului din Blaj, un deputat a interpelat în dietă pe Ministrul de culte în același înțeles, întrebându-l, dacă s'a hotărât ca să se dee și clerului catolic din budgetul statului congruă, ca și preoților de alte confesiuni. În aceeași zi, Vineri, Înalt Preasfinția Sa Metropolitul din Blaj, însoțit de unul dintre sfetnicii săi, care mai bine cunoaște trebile acestea, a plecat la Budapesta, unde de bună seamă va începe pertractările de lipsă pentru împlinirea îndreptățitei cereri a preoților români gr.-cat.

Stăm deci în fața unor lucruri de mare însemnătate, cari însă și dacă se vor împlini după dorința preoțimii noastre, înseamnă începutul unei stări noi în viața poporului și a bisericii românești. Adevărat, că și în adunarea cea mare de pe câmpul libertății s'a cerut același lucru, care îl cere acum sinodul din 10—12 Maiu dela Blaj. Anume între cererile formulate în 16 Maiu 1848 este și următorul punct:

12. »Națiunea română cere dotarea clerului român întreg din cassa statului, întocmai ca clerurile celorlalte națiuni«.

Va se zică, în privința cererii de dotare din cassa statului este o desăvârșită armonie între adunarea dela 15 până la 16 Maiu 1848 și între sinodul din 10—12 Maiu 1904. Numai cât se nu uităm, că în adunarea dela Blaj din 1848 la punct 2 se mai cerea: »ca biserica română... să fie și să rămână liberă și independentă«, pe când prin primirea congruei dela stat pe baza art. 14 din 1898 tocmai aceasta libertate și independență se primejduește în mod însemnat din partea statului. E dureros, că stările și împrejurările așa s'au dezvoltat, încât fără considerare la primejdia, ce cuprinde în sine, preoțimea noastră a trebuit să ceară dotarea dela stat, pentru-ca astfel să scape dintr'o stare și mai de nesuferit: cum este acea ajutorului de stat, și pentru-că preoțimea română gr.-or. mai nainte a cerut și a primit și primește și astăzi dotarea sa din budgetul statului. Cea-ce s'a făcut deci în sinodul dela Blaj după împrejurările, în cari am ajuns, era neîncunjurat de lipsă să se facă și suntem siliți prin forța împrejurărilor să insistăm cu toată puterea, ca hotărârea sinodului să se realizeze. Aceasta însă se nu ne facă cumva să uităm, că avem să luptăm cu multe primejdii de aci înainte și să nu perdem din vedere, că trebuie să ne pregătim din vreme a preîntimpina primejdiile și a ne crea o astfel de stare, ca la cas de lipsă să eșim din preajma primejdiei și să ne înzestram din ale noastre pe preoții noștri.

»O istorie de sate și de preoți e istoria Ardealului românesc«, zice eruditul profesor universitar N. Jorga cu

*) N. Jorga »Sate și preoți din Ardeal« pag. 8.

privire la trecutul nostru*). Adevărul acesta se potrivește și la starea de acum.

Cum ne vor fi preoții, așa ne vor fi satele noastre; și cum vor fi satele și țeranii, cari le locuiesc, așa ne va fi starea și ființa și traiul de neam. Ar fi fost bine de sigur, dacă de mult am fi fost înțeles acest lucru și ne-am fi îngrijit din vreme ca să fi înzestrat din al nostru pe preoții satelor noastre, pentru-ca să-i avem cu totul neatârători de ori-ce înfrîurire străină de chemarea lor. Dacă însă n'am făcut acest lucru până acum, să înțelegem în ceasul din urmă cât de lipsă e să ne creăm fonduri noi, din contribuțiuni și danii, pentru a ne înzestra biserica cu mijloacele, de cari are lipsă ca ori-ce societate și din cari ea să-și poată înzestra cum să cuvine și preoții săi. În privința aceasta sinodul dela Blaj a luat o hotărâre de mare însemnătate: de-a crea un mare fond administrativ din contribuțiuni generale, ce ar fi să se încaseze an de an. Fie, ca hotărârea, primită în principiu, să se realizeze în toată întregimea ei spre binele bisericii și a neamului românesc. Prin o astfel de lucrare pozitivă am intra de sigur mai bine în intențiunile părinților noștri, preoți și iobagi, întruniți la 3/15 Maiu 1848, pe »Câmpul libertății« dela Blaj.

Decursul sinodului.

Sosirea membrilor externi.

Membrii esteri ai Sinodului, cu puține excepțiuni, au sosit în Blaj cu trenurile de Luni (9 Maiu n.). Toți erau în clar cu greutatea împrejurărilor, în cari se află biserica gr.-cat., dar' erau și hotărâți s'o apere cu toată țaria. Și spuneau, că acestea gândiri și simțăminte preocupă și pe frații rămași acasă.

Conferența confidențială.

În 9 Maiu n. la 3 ore d. a. clerul s'a adunat în sala cea mare din vechea reședință metropolitană, unde alegându-se o comisiune de 5, sub presiul II. Sale I. M. Moldovan, preposit, prelat papal, deputații clerului și-au prezentat credenționalele. —

Terminându-se ședința aceasta formală pe la orele 4, întreg cleru extern s'a prezentat înaintea Excelenței Sale IDlui Metropolit Dr. Victor Mihalyi, căruia prin rostul protopopului Solomon i-s'a talmăcit mulțămira, omajul și alipirea fiască a preoțimii.

La 4 ore s'a ținut o conferință prealabilă. Protopopii și delegații clerului, sub presiul protopopului N. Solomon din Ludoș, au desbătut din toate punctele de vedere asupra situației. Vreme îndelungată s'au oprit vre-o 6—7 oratori la afacerea gravă a salarisării preoțimii. După mai multe vorbiri serioase și temeinice, preoțimea a ajuns la rezultatul, că, socotind mersul greoiu al regulării congruei în partea comisiunii regnicolare, și socotind demoralizarea, ce o trage după sine modul împărțirii arbitrară a ajutorului de stat, să se ceară întregirea venitelor clerului din visteria statului, unde și poporul gr.-cat. își varsă avutul său și pentru care stat activitatea preoților gr.-cat. e cel puțin așa de rodnică, ca și munca preoților celorlalte confesiuni.

Ședința I.

În 10 Maiu n. la 7 ore a. m. sunetul puternic și plăcut al clopotelor catedralei chema preoțimea la rugă. Au mers cu toții și au as-

cultat s. liturgie celebrată cu mare pompă de I. P. S. Dl Metropolit asistat de: Dr. A. Bunea, Dr. V. Szmigelski, A. Uilăcan, St. Pop, canonici; I. Macaveiu, vicar foraneu, P. Uilăcan, A. Dobrescu, I. Hațiegan, Dr. E. Dăianu, N. Togan, protopopi, I. Lita, E. Câmpian, G. Simu, L. Pascu, vice-protopopi, N. Popescu, prof. pens.; V. Florian, adm. par. și diaconii: St. Roșian, coop., I. Popa, vice-not. consist. — A cântat frumos corul teologilor. Notăm, că în Blaj sunt în timpul de acum 4 coruri.

După s. liturgie împreună cu chemarea Spiritului sfânt, membrii sinodali s'au întrunit în sala cea mare din vechia reședință și la propunerea II. Sale I. M. Moldovan au ales o comisiune, care sub conducerea canonicului S. P. Mateiu a invitat pe I. P. S. Metropolit la ședință.

I. P. S. Dl Metropolit intrând în sală a fost puternic și viu aclamat. S'a cântat apoi »Impărate creșc«, după aceea, în mijlocul tăcerii profunde, Excelența Sa a rostit cuvântarea de deschidere, mănecând din cuvintele: »Ispita pe voi nu va ajuns, fără numai omenească« (I. Cor. 10. 13). În vorbirea de deschidere Ex. Sa salutând clerul și exprimându-și nădejdea, că cu sfatul celor adunați se va găsi leacul întristării, ce a cuprins clerul pentru neregularea congruei și modul împărțirii ajutorului de stat, s'a ocupat cu concubințele și cu administrarea rea a averilor bisericesti în multe locuri, pentru-ce unele biserici și beneficii au ajuns sub execuțiune... Membrii sinodului la sfârșit au aclamat cu multă căldură vorbirea Arhierului.

Alegându-se de notari ai ședințelor protop. I. Maior, v.-protop., Ios. Lita, Laur. Pascu și paroch. V. Suci, Prepositul I. M. Moldovan a comunicat, că referentul comisiunii verificatoare e V. Masca. Acesta în numele comisiunii a propus verificarea tuturor delegaților, ce s'a și primit. (Numele membrilor sinodului le publicăm în alt loc. Red.)

La propunerea Excelenței Sale se trimit telegrame omagiale Sfinției Sale Papa Piu X. și Maiestății Sale Monarchului.

Maiestatea Sa Monarchul a răspuns în acea zi, mulțumind pentru omagiul exprimat. Ear' dela Sfinția Sa Papa a sosit răspunsul în 11 l. c., trimițând binecuvântare și dorind roade îmbelșugate Sinodului. Atât telegramele trimise, cât și răspunsurile s'au ascultat în picioare și membrii au erupt în puternice aclamări la adresa Sfinției Sale Papei și a Maiestății Sale Domnitorului.

În fine, în ședința I. s'au ales următoarele comisiuni:

a) *Comisiunea administrativă*: Dr. A. Bunea, preș., N. Solomon, I. Pop, Dr. E. Dăianu, Vas. Masca, Val. Florian și St. Roșian. b) *Comisiunea financiară*: S. P. Mateiu, preș., St. Pop, George Bărbat, Vas. Pop, G. Simu, Al. Târnavan și I. P. Păcurar. c) *Comisiunea școlastică*: Gav. Pop, preș., Dr. V. Szmigelski, I. Hațiegan, G. Muntean, I. M. Montani, V. Folea și Al. Păpiu. d) *Comisiunea organizatoare*: Ales. Uilăcan, preș., Dr. I. Marcu, I. Moldovan, N. Togan, E. Câmpian, Macs. Recean și Alex. D. Donescu. Acestor comisiuni li s'au împărțit toate actele spre studiere și raportare.

S'au cetit apoi telegramele dela vicariul Barboloviciu și dela Leontin Pop, Ranta-Buticescu, Lad. Pop și Dr. Ilea din Cluj, și s'a ridicat ședința I. după ce a urmat

Prânzul.

la care au fost invitați toți membri sinodului de cătră Excelen. Sa. Toaste oficioase nu s'au ținut. II. Sa prepositul I. M. Moldovan a toastat pentru Metropolitul, la care In. P. S. Sa a răspuns, mulțumind. Fiind-că nici o comisiune nu și-a gătat raportul, în ziua cea nu s'a ținut altă ședință.

Ședința II.

Mercuri (11 Maiu n.) Dimineața toți așteptau cu neastâmpăr deschiderea ședinții, știind-că *comisiunea administrativă* are să-si presinte raportul și despre însemnata chestiune a întregirii venitelor parochiali.

Înainte de începerea desbaterilor I. P. S. Dl Metropolit a prezentat răspunsul telegrafic primit dela cabinetul Maiestății Sale. — De notat, că în trecut nici când n'a sosit așa curând răspunsul maiestatic. —

St. Roșian, după o introducere, ca referentul comisiunii administrative înaintează următoarele propuneri în cauza congruei: a) Raportul consistoriului, privitor la demersurile făcute în afacerea congruei, să se cetească în sinod pentru orientarea, lămurirea și liniștirea clerului; b) Sinodul să exprime mulțumită și recunoștință Excelenței Sale Dlui Metropolit și Preav. Consistor pentru pașii făcuți până acum. c) După-ce pașii făcuți de Preav. Ordinariat nici pe departe n'au avut rezultatul dorit; după-ce congrua clerului rom.-armeano și gr.-catolic nu numai, că nu sa regulat de atâta timp, dar nici nu sunt semne, că aceasta chestiune se va rezolva în viitorul apropiat și după-ce ast-

fel starea clerului nostru gr.-cat. este și azi o stare excepțională și intolerabilă, întru cât el nu primește nici pe departe ajutor dela stat în proporțiunea ajutorului, ce se dă preoților confesiunilor acatolice și nici micul ajutor, cel capătă clerul nostru, nu se împarte în proporțiune cu venitele și calificațiunea lui, ci în mod arbitrar și jignitor: Sinodul archidiececan roagă pe Exc. Sa Dl Metropolit, ca și până la regularea definitivă a congruei de comisiunea regnicolară, în bună înțelegere cu Archiereii bisericii noastre, eventual chiar și singur, să facă pașii necesari la înaltul guvern al Maiestății Sale și, dacă va fi de lipsă, chiar și la Maiestatea Sa Regele apostolic, ca patron al bisericii, pentru înlăturarea acestei stări de nesuferit, esoperând și pentru clerul bisericii noastre întregirea congruală a venitelor preoțești din bugetul statului. Tot odată roagă pe I. P. S. Dn Metropolit, să bine voască a informa despre pașii făcuți și rezultatul obținut pe actualul sinod archidiececan, în ședința acestuia, ce se va conchida de nou, cel mult până la finea lui Septembrie 1904.»

Sinodul după o vie și temeinică desbatere, cetindu-se raportul Preav. Consistor, a primit cu însuflețire propunerile comisiunii. După aceasta ședința II. s'a ridicat.

(Va urma.)

Crestături.

— **Iubileul școalelor din Blaj.** Se împlinesc 150 de ani de când s'au deschis cele dintâu școale românești în Ardeal, școalele dela Blaj. Încă în 1902 s'a hotărât ca iubileul acesta să fie serbat. O comisiune aleasă de corpul profesoral a pregătit programul sərbătorec, și când era să se facă ceva, ne veni vestea, scurtă și posomorâtă, că nu se va face nici o serbare. Dacă era să uităm acest dat istoric, în urma timpirei simțului nostru pentru trecut, — ei, s'ar fi putut zice, că suntem năcăjiți, abătuți, de nu ne mai putem gândi, decât la necasurile zilei de azi. După-ce însă idea sərbării a încolțit în inimi și chiar program s'a făcut, frumos și demn, părăsirea sərbătorirei acestui iubileu nu se mai putea înțelege, decât ca o slăbiciune fără seamăn, ca-o temere fără temei, primejdioasă în toate urmările ei.

Eată de ce reluarea planului de sərbătorire a unui dat din istoria noastră culturală se impunea ca o necesitate etică. Nu e mirare deci, că propunerea făcută în sinodul archidiececan, la dorința membrilor, a fost primită cu cea mai mare însuflețire și cu aplause, cum nici o altă propunere n'a provocat. Eată propunerea făcută.

»Sinodul archidiececan, considerând, că în anul acesta se împlinesc 150 de la deschiderea școalelor din Blaj, și în vederea importanței ce aceste școale, — cari formează titlul de glorie culturală a bisericii unite cu Roma, — au avut-o și o au și acum, roagă pe Inalt Preasfințitul Domn Metropolit, ca Patron suprem al școalelor noastre, să dispună ca aniversarul iubilar de 150 ani al școalelor din Blaj, să fie serbat cu demnitate, încât e posibil deodată cu sesiunea finală a acestui sinod.

Blaj, 12 Maiu n. 1904.

Dr. E. Dăianu,
protopopol Clujului.

Primirea entusiastă ce s'a făcut acestei propuneri, susținută și de dl Dr. Bunea, istoriograful nostru, apoi de protopopii N. Solomon, Elie Câmpian și N. Togan, a produs mare bucurie chiar în cercul profesorilor.

Se va lua deci, sperăm, programul statorit, și se va face ce se va putea în timpul scurt de 4 luni, dacă nu s'a făcut nimic în timpul de 1 an. O expoziție mică, în care s'ar înfățișa dezvoltarea școalelor, în decurs de 150, — cărți didactice, scrise și tipărite; instrumente didactice, portrete, ilustrațiuni, etc. etc.; apoi un matineu literar, în care s'ar prezenta pe rând elevii tuturor școalelor, producându-se cu câte ceva, ca potrivit omagiu antecesorilor pioși — eată ce negreșit va trebui să se facă, pe lângă partea religioasă a sərbării.

— **Proiectul de lege** privitor la învățământul popular, ce a fost anunțat cu multă bucurie de foile unguerești și despre care foile naționalităților scrieau cu multă îngrijorare, e cunoscut acum. Ministrul *Berzeviczy* Albert cu noul proiect de lege a îndestulit pe deplin dorințele Magiarilor și a dovedit, că temeinică a fost temerea naționalităților, care formează majoritatea popoului țării noastre. Bărbații naționalităților, cari vor lua parte în ancheta, ce se va ținea în 27 l. c., nimic ori tare puțin, vor putea schimba în cele propuse. Tot atât de puțin se va putea face în casa deputaților și a magnaților. Așteptăm însă, că aceia dintre noi, cari drept au să vorbească în cauză, se-și facă datorința și atunci, când n'ar mai avea nădejde de isbândă.

Noul proiect, care chiemat este se modifice Art. de lege 38 din 1868, 18 din 1879 și 26 din 1893, are de țintă cea de întâiu și cea din urmă învățarea limbei magiare; că vor ști băieții și alt ceva folositor pentru greul vieții nu împoartă — și tot odată se asigure ingerința statului în toată instrucțiunea.

După noul proiect, dacă un băiat nu și-a însușit în 6 ani, cunoștințele prescise, trebuie să

cerceteze școala încă un an. Părinții, cari nu-și vor trimite copii la școală regulat, vor fi pedepsiți în bani cu mult mai aspru, ca în trecut. Ministrul va hotări ceasurile, în cari să se propună limba magiară și ori-ce ce carte numai cu învoirea lui se va putea folosi ca manual de școală. Învățătorii, cari nu vor face sporiul așteptat în limba magiară cu școlarii, vor fi suspendați. Aceștia vor avea plată 800 cor. și nu 5 ci 6 cuincuenale. La o școală, unde statul va da ajutor (și unde nu va fi lipsă?) de 120 cor., învățătorul va trebui să fie aprobat de ministru, ear unde ajutorul va fi de 800 cor. ministul va denumi pe învățător. *Religiunea* în școalele de stat, confesionale și cele susținute de societăți, numai cu concesiunea ministrului se va putea propune și în *limba liturgică* a respectivei biserici. Cursul preparandial, și în preparandiile confesionale, va fi de 4 ani și pentru calificațiune vor fi 2 esămene, unul fundamental și altul special. Limba și literatura magiară se va propune numai unguerește în ele. Examenul fundamental se va face cu profesorii preparandiei în prezența comisariatului ministerial, ear cel special înaintea unei comisiuni, a cărei membri jumătate vor fi denumiți de confesiune, cealaltă de stat. Pe lângă inspectorii comitatensi de școală vor fi denumiți și alți inspectori de școală dintre învățători, profesori etc., cari vor controla mai des învățământul limbei magiare.

Pe scurt, proiectul țintește la magiarizarea întreg învățământului popular, care numai la părere mai rămâne și în mâna confesiunilor. Pentru-că ori când poate zice ministrul: nu-i al tău; în puterea legii eu hotăresc după bunul meu plac, atât asupra limbei, cât și asupra învățătorilor!

Eată dar', că primejdia e la ușa școalelor noastre. Toți, trebuie să ne încordăm puterile, ca să împedecăm a se face lege și dintr'un proiect ca acesta.

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI.

Mare nenorocire prin foc.

— **Posmuș**, 12 Maiu n. 1904. În ziua de 5 Maiu a. c. st. n. am avut nefericirea a fi de față la o mare pustiire întâmplată în comuna Posmuș (lângă Teaca). La oarele 1½ din zi, a început a arde o casă de paie, în clipita aceea începându-se și un vânt mare, în vreme de ¼ oară s'au aprins 37 case. Nefiind apă de loc în urma secetei celei mari, cele 37 case, în vreme de un cias s'au prefăcut în cenușe împreună cu tot ce era înjurul lor. Afară de două familii (Sași) toți ceilalți nenorociți sunt Români. Într'un cias, peste 170 de suflete au rămas sub ceriul liber, fără adăpost, fără o singură bucătură, cu ce să-și aline foamea, fără haine, afară de cele ce au rămas pe ei. Mai mare 'ți era mila să auzi plânsetele muerilor, bărbaților și copiilor, cari plânsete ar fi muiat și inimile celea mai împetrite. Mai amar și mai jalnic însă fu plânsul unei tinere mame, acărei fică de 4 ani căzu jertfă focului groaznic, dându-și sufletul între strigătele de: *tată, mamă*. Cei ce o auziau nu o puteau mântui. Au aflat din ea numai niște osuțe, arse și acelea. În 6 Maiu a fost înmormântate aceste rămășițe de scrum.

La 4 ciasuri d. a. a sosit aici pretorele din Teaca, dând poruncă, sub pedeapsă grea, ca toți cei ce sunt destul de tari, să iasă la stinsul focului, carele chiar și acum răsufă în câte un loc, și de tot nici preste o săptămână nu se va stinge. Dl avocat din Teaca *Dr. Eugen Bran* încă a venit în aceasta zi cătră sară cu toată familia. Am înțeles, că făcându-i-se milă de oamnenii așa de amar loviți de soarte le-a promis că-i va ajuta cu de-ale mâncării. Săraca inimă de român, că mult face ea când poate. Nenorocii oameni, în marea lor amărăciune apoi s'au încortelat pe la cei scăpați de foc. Dela unii se auziau cuvintele: »Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat.«

Cinci dintre ei au fost asigurați însă pe o sumă foarte mică.

Cetitorii prețuitului nostru: »Răvașul«, să binevoască a deștepta și învăța pe cei mai nepricepători pe bietul popor să se păzească de foc, să ascundă lemnușele dinaintea copiilor, cari din nepriceperea lor, cu jocul lemnușelor, fac mari pagube. Să crede, că și aici focul s'a aprins din copii. E bine ca fiecare să se asigureze, ca așa când pe lângă toată grijea, nenorocirea i-ar ajunge, barăm o parte din durerea cea mare să li-se poată alina.

Nu e chiar așa rea lumea precum o ținem. Precum aurul în foc se lămurește așa și bunătatea oamenilor în nefericiri se dovedește. Nunumai comunele române din jur, ci chiar și celea săsești, au jertfit mult pentru ajutorarea nefericiților după-cum aici se poate vedea:

Din comuna rom. Pintic a sosit două căruțe cu: 71 hmetr. bucate, 4 hmetr. fasole, 7½ kg. slănină, 10 kg. caș, 10 cor. 80 fil. (bucatele cu saci cu tot.)

Sășii din Șieul-mare au adus: 50 metr. cucuruz, 3½ metr. grâu, 33 cor. 20 fil., 16 saci, foarte multe haine, însuși primarul de acolo a venit și a împărțit nefericiților cele aduse.

Sășii din Teaca, au adus: 41 metr. bucate, 8½ kg. slănină, 91 cor. 40 fil., 26½ pâni.

Sășii din Uila: 23½ metr. grâu, 18½ metr. cucuruz, cu saci cu tot. 3½ kg. slănină, 15 cor.

Românii și Sășii din Posmuș scăpați de foc s'au îndurat cu: 18 metr. cucuruz, 7 metr. grâu, 9 cor.

Toate acestea s'au împărțit în părți egale pe fie-care suflet. Măria Sa groful din loc Teleki Ferencz tot des le face pâine din câte 14 metr. grâu odată, și le dă brânză și slănină. D-zeu să răsplătească din îmbelșugarea sa celor ce din truda și osteneala lor, au alinat în câțva durerea așa de amară a bieților nostri frați.

Vedeți iubiților români, cu ce rele cearcă D-zeu pe oameni. Nu fiți mândri, nu vă făliți cu păcatele voastre, nu fiți mândri cu averile voastre. Pe lângă că »lucrați«, trebuie să vă și »rugați«. Nu te făli cu ce ai, că se poate întâmpla că în un cias se nu ai. Căci: »Ce ai ce nu ai luat?«

Valeriu.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

„Câmpul Libertății“.

*Un svon din sat în sat străbate
Și dă norodului curaj,
El pleacă-n valuri tulburate
Și se îndreaptă către Blaj*

*Sunt preoți și mireni, cu toții
Mănați de acelaș ideal —
În fruntea tuturor Moșii,
Mândria mândrului Ardeal!*

*Ei simt că 'ntâia oară-i leagă
Un dor adânc de neam întreg —
Aleargă toți să-l înțeleagă,
Și cât de bine se 'nțeleg! . . .*

*Căci bat cincizeci de mii de pepturi,
Și'n ele inimi românești
Cari strigă: Libertate! Drepturi
Pe plaiurile strămoșești!*

*Povestea vremii ne învață
Că ori-ce rană are leac —
Dar' o 'ntemplare așa măreață —
Sbucnește odată la un veac!*

St. O. Iosif.

Pentru noua biserică din Cluj.

Picur de picur se adaug darurile, menite se formeze acel isvor, din care se se adape bogat poporul credincios gr.-cat. din Cluj, într'un viitor apropiat. Din picuri se face marea, din cruceri se fac miile de floreni. Numai de am înțelege mulți, cât mai mulți, ba toți, acest adevăr, pe cât de banal, pe atât de hotărâtor. Nu în sumele mari, cât în sumele multe stă izbândă unei astfel de cauze. De aceea eară și eară ne rugăm, de toți, să dea, cât de puțin dar' se dea mulți, pentru biserică din Cluj. Că mult foarte ne trebuie ca să putem face un lucru vrednic.

Au mai dat:

Nr. 147. Dr. Alexandru Vajda-Voevod, medic și proprietar, Olpret, 30 coroane.

Nr. 148. Georgică Podar, econom, Someș-Odorheiu 5 coroane.

Suma totală peste săptămână 35 coroane. D-zeu le răsplătească.

— **Adunarea generală** a »Asociațiunei« se va ținea în ăstan la Timișoara. În adunare se vor face alegeri: președinte, membrii comitetului și secretarul I. Pentru acest post s'au hotărât a se scrie concurs nou. De ce? — Nu știm.

— **Membrii sinodului arhidieceșan din Blaj.** Pentru însemnătatea istorică a sinodului din 10—12 Maiu n. a. c. însemnăm aci numele tuturor membrilor acestui sinod:

Dr. Victor Mihaly de Apșa, Arhiepiscop și Metropolit, Ioan M. Moldovan, Simion P. Mateiu, Iosif Hossu, Gavril Pop, Dr. Augustin Bunea, Dr. Victor Szmigelski, Alexandru Uilacan, Dr. Isidor Marcu și Stefan Pop, canonici. Ioan Maior, Vasile L. Pop, Iosif Lita, George Bărbat. Ioan Moldovan, Demetriu Cutean, Dr. Elie Dăianu, Ioan Hățiegan, Jovian Andreiu, Laurențiu Pascu, Aron Gerasim, Clemente Raicu, Elie Câmpian, George Simu, Nicolau Solomon, Ioan Moldovan, Ioan Pop, Iosif Vancea, Dr. Sebastian Radu, Stefan Șandor, Ioan Stoica, Petru Uilacan, Iuliu M. Montani, Alexandru Dobrescu, Nicolau Togan, Nicolau P. Rațiu, Ioan Șolnai și Iacob P. Macavei, protopopi. — Aron Papiu, delegatul Seminarului, Silvestru Nestor, delegatul gimnasiului, George Muntean, delegatul preparandiei, Ludovic Luca (Alba-Iulia), Ioan Brândieș (Ciuguzel), Eugen Siancu (Nireș), Gavrilă Pop (Măhaciu), George Micu (Alecșuș), Ioan P. Păcurar (Tiur), Stefan Colceriu (Dâmb), Simion Moldovan (Noul-sășesc), Stefan Roșian (Cluj), Aurel

Poruțiu (Dezmir), Ilie Sierban (Fizeș), Gregoriu Nistor (Boziaș), Basiliu Folea (Giuluș), Ioan Hossu (Milașul-mare), Alexandru D. Donescu (Vaslăb), Nicolau Galea (Hundorf), Basil Murășan (Hășmaș), Vasile Suciș (Căpuș), Basiliu Stoian (Așel), Iuliu Truța (Ciucea), Vasile Saltelechi (Baros), Ioan Moldovan (Ciunga), Ioan Gergely (Sovata), Nicolau Pop (Șacal), Alexandru Tărnăvean (Hodac), Alexandru Papiu (Bistra), Ioan Bitea (Cut), Valeriu Florian (Racovița), Vasile Masca (Beiu), Artemiu Boeriu (Cason), Maximilian Recean (Vaida-Recea) și Nicolau Vișoli (Netot), delegați tractuali. Iuliu Nistor, revisor și Aurel C. Domșa, contabilul casei centrale au fost invitați la sinod pentru eventualele informațiuni, ce li-s'ar fi cerând privitor la cercul lor de activitate.

— **Ziua adunării celei mari** de pe »Câmpul Libertății« dela Blaj, 3/15 Maiu 1848 — a fost serbată și în ăstan, în tăcere și cu evlavie. Gazetele noastre și-au închinat steagul de luptă, ce-l mai susțin tremurând. Tinerimea a aranjat câte o serbare modestă, ici colea. În Cluj asemenea s'a improvisat în 16 Maiu o serată literară, care a fost cercetată și din inteligența locală de câteva Doamne, domnișoare și 5—6 domni. Cu situația de apatie generală în care ne găsim, când toate sentimentele ni-se sufoacă ori ni-se combat, nu-i mirare, că și sentimentul istoric, acest susținător al conștiinței naționale, slăbește. Dar va veni vremea reacțiunei neincunjurabile, și atunci 3/15 Maiu va fi earăși serbat cum se cuvine.

— **DI Pompeiu Hossu**, inginer suprem în Ipolyság, la cererea proprie a fost transperat în Győr.

— **Rector** la Universitatea din Cluj pe an școl. 1904—905 a fost ales Dr. Kiss Mór, profesor ord. de dreptul Roman.

— **DI Constantin Pavel**, catechet gr.-cat. și profesor de limba română în Oradea-mare în 13 l. c. a făcut la universitatea din Cluj. cu laudă esamenul special de profesor gimnasial.

— **Examele** în tractul protopopesc al Clujului s'au început conform programului publicat, Duminecă în 15 Maiu, în Deuș.

Joi 20 Maiu se va ținea examenul în Pop-faleu și Coruș; Vineri în Teuți (cu abateri dela program) ear' în celelalte zile conform programului.

— **Convocare.** »Reuniunea sodalilor români din Cluj«, va ținea adunarea generală, Luni în 23 Maiu st. n. a. c. după amiază la 6 ore în sala »Economului«. La aceasta sunt invitați atât membrii, cât și alți iubitori de prosperarea și înflorirea clasei mijlocie. Programul adunării: 1. Cuvântul presidial de deschidere. 2. Raportul comitetului despre activitatea sa. 3. Examinarea socotelilor fondurilor ale sodalilor și ale elevilor. 4. Incuviințarea preliminarului de spese pe anul 1904. 5. Exmiterea unei comisii pentru înscrierea de membri. 6. Alte propuneri. 7. Alegerea noului comitet.

Cluj. în 16 Maiu n. 1904.

Basiliu Podoabă,
preș. reuniunii.

Iacob Murășan,
secr. reun.

— **In tractul Morlăcei** va asista în ăstan la examene și d-l canonic Dr. Victor Szmigelski inspector școl. arhidieceșan. Ca delegat al I. P. S. Metropolit, d-l canonic va face și vizițiunea canonică, începând din 20 Maiu. Pretutindenea va fi însoțit de Preaon. Ioan Pop, simpaticul și harnicul protopop al Morlăcei.

— **Raportul anual al societății de lectură »Petru Maior«** din Budapesta pe anul 1902—1903 a apărut. Societatea în anul trecut a avut președinte pe dl Ioan Garoiu, student în drept, vicepreș.: Ioan Lupaș, stud. în filozofie; secr. Constantin Moga, stud. în drept; cassar Filip E. Mihaiu, stud. filozofie; controlor George Zăria, stud. în drept; notari Avram Imbroane, stud. jur.; Constantin Nedelcu, stud. filozofie; bibl. Vasile Neguș, stud. filozofie; vice-bibl. Zaharie German, stud. filozofie; econom George Gârda, stud. jur. — Societatea a dezvoltat anul trecut o viuă activitate pe terenul literar și artistic prin conferințe și concerte. Numărul membrilor înscriși a fost 40, și anume: 25 studenți în drept, 15 în filozofie, 5 în medicină și 5 la tehnică. Biblioteca s'a înmulțit cu un număr însemnat de volume, atât prin donațiuni, cât și prin cumpărare. În cabinetul de lectură au fost 37 foi și reviste. Societatea a avut și o orchestră și un cor. Averele societății, care a crescut în cursul anului cu 700 cor. 47 bani, era la 30 Septemvrie 1903 de 14,188 cor. 51 bani.

— **Apel.***) Subscrisul Oficiu parochial cu a-dâncă durere sufletească aduce la cunoștință On. public, că în ziua de 5 Maiu a. c. pe la 12 ore din zi a erupt în parochia Posmuș com. Clujului, cercul Tecei, un îngrozitor foc, care ajutat de un vânt puternic într-o jumătate de oră a prefăcut în cenușe casele și edificiile economice alor 37 familii române. În flacări a perit și o fetiță de 4 ani.

*) Toate jurnalele române sunt rugate cu a-dâncă respect a reproduce acest apel și tot odată a colecta pentru nefericiții cât de puțin.

Acolo unde până în 5 Maiu a. c. să aflau familii române provăzute cu cele de lipsă pentru traiul vieții, astăzi este un câmp pustiu plin de tăciuni, sperlă și cenușe și astfel au rămas fără adăpost sub cerul liber numai cu ce a fost pe ei peste 176 suflete române, chiar jumătate din populațiunea română a acestei parochii. Dintră acestea durere abea trei inși au fost asigurați. Dauna e peste 60,000 cor.

Subscrisul paroch, ca președinte a comitetului de ajutorare. Îndrept modesta mea rugare către tot sufletul creștinesc și marimimos, rugându-mă în numele nefericiților a ne întinde mână de ajutor cât mai curând, după-ce lipsa este foarte mare pentru alinarea baremi încâtva a sușinelor celor nefericiți. Ajutoarele mă rog a să espeda la adresa subscrisului. *Bis dat qui cito dat.*

Posmoș, 6 Maiu 1904.

u. p. N.-Sajó.

Oficiu parochial gr.-cat.

Constantin Rusu, paroch gr.-cat.

— **Reuniunea meseriașilor Români** din Blaj în 9 Maiu n. a aranjat o producțiune teatrală împreună cu dans. Au jucat »Vacanții« comedie orig. de Maria Baiulescu și »Scara Măței«, operetă de Alexandri, musică de Iac. Murășan. La producțiune a luat parte lume multă, desfășându-se toți în jocul și glasul frumos al diletanților, cari au fost viuși furtunos aplaudați pentru reușita strălucită a producțiunilor. Laudă jucătorilor și conducătorului I. Murășan, cum și prof. G. Precup, care, stând în fruntea acestei reuniuni, înființate abia de un an, a povățuit-o cu atâta zel și dragoste, încât azi în toate privințele se poate zice, că ea ocupă loc de frunte între reuniunile de meseriași.

— **L'a bătut Dumnezeu.** I. Tomuș din Căpușul-mic era om harnic și cu alipire de biserică noastră și de legea purtată în inima moșilor și strămoșilor săi. Li mergea bine în toate, dar' se vede, că nu era îndestulit. În inima lui a prins rădăcini sămânța »pocăită«. Valurile »pocăite«, turbate și încă destul de puternice în acelea părți, l'au răpit dela biserica, unde avea între altele datorința de a asculta și l'au aruncat în imaház (casa de rugă), unde fiecare membru e îndreptățit să predice: să fie preot. Sărmanul, de atunci e aproape tot bolnav. Cu aceasta n'avem nimic, decât că-i dorim însănătoșare deplină; avem însă cu trufașul lui amestec din prilejul morții mamei sale, care deși nu și-a părăsit legea, era să fie înmormântată de »preoții pocăiți«, dacă cumva harnicul preot n'ar fi recurs la jandarmi, de cari a avut respect și de părinți »iubitorul fiu Tomuș«. Oamenii cu simț creștinesc s'au scandalizat de purtarea lui și ziceau, că-l va bote Dumnezeu. Acum, după-ce i-a ars totul, și zic oamenii: vedeți, că l'a bătut Dumnezeu!

— **Concurs.** Prin aceasta se pune la concurs premiul de 20 coroane votat din partea institutului de credit și economii »Arieșana« pentru acel învățător gr.-cat, din despărțământul Turda, care în timp de un an de la eatul acestui concurs va dovedi cu atestat dela oficiu parochial cum-că în decursul acestui termen a altuit cu mânc sa proprie și prin urmare are mâi mulți altoi prinși în grădina școalei sau în lipsa acesteia în grădinile poporului din acea comună. Premiul de 20 coroane îl va vota adunarea generală a despărțământului Turda; ear' numele premiatului, precum și numărul altoilor se va publica și în adunarea generală a Reuniunii noastre. Blaj, din ședința biroului central ținută la 15 Aprilie 1904. George Muntean, președinte. Petru Ungurean, secretar I.

— **La târgul de săptămână** din Cluj din săptămâna trecută bucatele și vitele au avut următoarele prețuri: Grăul câte 50 chigr. 7.40—8; sęcara 6.40—6.50; cucuruz 5.60—5.65; orzul 5.40—5.60; ovėsul 4.30—4.40 cor. Fënul carul cu câte 24—28 cor; paiele, carul cu câte 8—10 cor.

Vitele: Părechea de boi de jug cu câte 480—560 cor.; junci părechea 280—300 cor. O vacă cu lapte 185—230 cor.; vacă de tăiat 200—220 cor.; vițel de un an 50—58 cor. vițel de sub vacă 26—28 cor. Cai de ham, părechea 180—300 cor. Mielii, părechea 4.80—5 coroane.

Puii părechea 1.20—2.40 cor. rațe 4.80 cor. găini părechea 2.60, găste slabe 5 cor. grase 12—14; curci părechea 10—13 cor. oușele: 5 bucăți 20 bani 11 bucăți 40 bani.

Posta Redacțiunii.

Dlui G. Pop în Poptelec. »Dorința« nu ție-o putem împlini. Cunoaștem și noi pe d. V. I. și știm că n'are lipsă de laude, ca să facă bine; mai ales de laude scrise în versuri așa rele.

Tipografia „Carmen“

în Cluj

esecută tot felul de lucrări tipografice prompt și cu prețurile cele mai moderate!

Comande se primesc și la Librăria D-lui Erich Fabritius din Cluj (Piața Regelui Matia nr. 32).

Moldovanu Paul

Agentura generală din Cluj a băncii de asigurare „TRANSYLVANIA“

primește și efectuează oferte de asigurare din comitatele: Cojocna, Murăș-Turda, Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Do-băca; Ciuc, Sălagiu, Sătmar, Bihor, Maramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și exploziunii ori ce fel de edificii, mărfuri, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obicinuite, anume: *capitale pentru casuri de moarte, pe viață, de zestre, rente etc.*

Asigurări populare fără cerțare medicale până la 1200 coroane.

Asigurări pe cheltuielile înmormântării, contra grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„Transsylvania“

a fost întemeiată la anul 1868 și de atunci în decurs de 34 de ani a plătit despăgubiri pentru foc de K. 3.042,619'84 fil., ear pentru capitale asigurate pe viață Kor. 2.992,162'98 fil. Suma asigurărilor contra focului e de K. 112 milioane. Suma asigurărilor pe viață e de K. 10'2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba românească și în toate limbile din țară dela

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emeke-tér“ Nr. 16.

precum și dela agenturile locale și cercuale din comunele mai mari.

Salon de ras, frizat și parfumerie

Teodor Terziu

in Cluj.

Strada Kossuth Lajos Nr. 1. (edificiul Hotelului „Central“)

Deposit de parfumeriile cele mai fine și specialități, săpunuri de toaletă, crème pentru mână și față, pudră, Eau de Cologne, apă de gură, perii de dinți, rociuri de păr și piepteni cu cele mai ieftine prețuri. 4-5 Rog on. inteligență pentru binevoitorul sprigin.

„THE STANDARD“

fundată în anul 1825.

Efectuează

asigurări de viață

pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Avere proprie
Cor.: 32,000.000 Cor.: 260,000.000

Dividende solvite Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000 Cor.: 520,000.000

Agentura generală pentru
Transilvania:

Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, strada Kosuth-Lajos nr. 4.
în palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:
Edimburg. (Anglia.)

39—

Insertiuni

cu prețuri moderate se primesc la
Administrația foii »Răvașul«.

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căpături de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

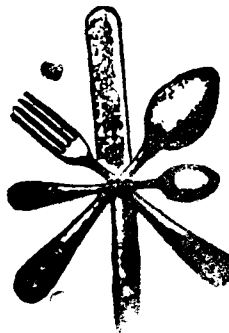
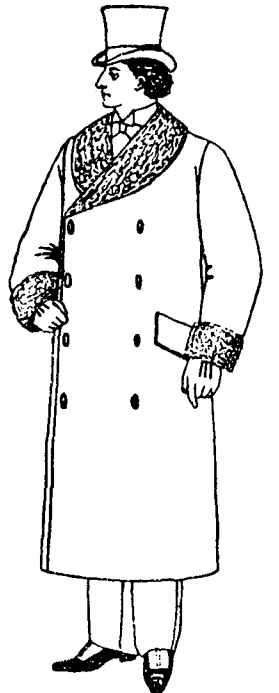
Căpături economice, cupțușite cu stofă.

Haine negre de salon și frac.

Mare deposit de vestminte pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. La comande din provincă ca măsură e destul a trimite o haină veche.

20 (17)

Gratis! O cumpănă de culină!

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încărcat

mărfurile mele de argint mexican

renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » »
6 furcuțe » » » » »
12 cuțite de desert » » » » »

6 furcuțe de desert de argint mexican
1 lingură mare de supă » »
1 lingură mare de lapte » »
2 feșnice elegante de salon » »

46 bucăți la olaltă costă numai **6 fl. 50 cr.**

După ori-ce comandă

pe lângă asta dau ca present pe răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½ chilogr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și din lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani. — Spediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european

3 fl. 40 cr. cu rambursă un vig de pânză de Scepusia pentru 6 cămeși bărbătești ori femești, 90 cm. lat. calitate eselență, garanție pe 6 ani; număroase recunoștiință.

4 fl. 50 cr. cu rambursă 3 metri de stofă modernă pentru un vestmēt bărbătesc elegant, în coloare după plac.

Pentru 5 coroane trimit 4½ chlgr. (cam 50 bucăți, puțin atinse) de **săpun fin de toaletă**, bine ales din săpun de rose, crini, lapte, scumpie, viorele, rezedă, jasmîn și lăcrimioare. Trimițând banii înainte ori cu rambursă spedează:

7-21

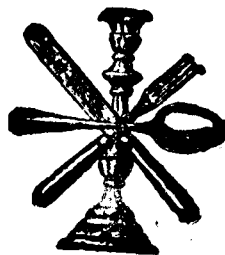
Casa centrală
de mărfuri

DENKER JÓZSEF

Budapesta,
Hernád u. 54

Cine suferă de **Epilepsie** și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârțuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Fraukfnrt a. Main. 9-52.

O cumpănă de culina gratuit.

Pe prețuri fabulos de ieftine trimit din magazinul meu prea încărcat **mărfurile mele de argint mexican** renumite în toată lumea pentru eselența lor și anume:

6 cuțite de masă de argint mexican
6 linguri » » » » »
6 furcuțe » » » » »
12 lingurițe de cafea » » »
6 cuțite escelente desert » » »
6 furcuțe » » » » »
1 lingură mare de supă » » »
1 » » » lapte » » »
2 feșnice elegante de salon.

46 bucăți la olaltă costă numai
6 fl. 50 cr.

După ori ce comande pe lângă asta dau ca present de răspundere și gratis o cumpănă de culină, care arată bine până la 12½ chlgr. Argintul mexican e un metal de tot alb (și în lăuntru) pentru a cărui durabilitate și eselență calitate iau răspundere pe 25 ani.

Spediția se face trimițând banii înainte sau cu rambursă din magazinul european casa centrală de mărfuri.

Scheffer D. Sándor
10-24. Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Distins cu diplomă de onoare.

Bernáth E. Sándor magazin de mașini de cusut și biciclete; deposit de instrumente musicale. Liferantul poștei și telegrafului ung. reg.

Cluj-Kolozsvár (lângă podul Someșului.)

Vind și în rate lunare și garantez 5 ani pentru mărfurile mele. — În atelierul meu mechanic, aranjat cu lumină electrică și motor, fac grabnic și cu preț moderat, reparaturi, suflări cu nichel, emailuri de deosebite colorii în baia și cuptorul propriu.

Nr. Telefonului 412.

Liste de prețuri ilustrate trimit ori cui.

Cine comandează provocându-se la aceasta foaie asigură oare care % bisericeii române celei noue din Cluj! — 42 (5-)

La autor în Blaj și la Administrația »Răvașului« se află următoarele cărți:

1. »Predici populare pe toate Duminecile« de Gavril Pop, canonic (2 tomuri à 1 coroaă tomul) 2 cor. — fil.
2. »Predici populare pe sărbători« de Gavril Pop, canonic (1 tom . . . à 1 cor. — fil.
3. »Predici populare ocașionale« de G. Pop, (1 tom) à 1 cor. — fil.
4. »Istoria revelațiunii divine a testamentului nou« de Gavril Pop (4 broșuri à 50 fil. broșura) 2 cor. — fil.
5. »Tomis a Kempis« trad. din limba latină de G. Pop (1 fascicol) à cor. — 80 fil.
6. »Dicționar mitologic din mitologia greacă și latină« de Gavril Pop (fascicolul 1, 2 și 3 à 40 fileri fascicolul, iar al 4-lea fascicol à 20 fil. 1 cor. 40 fil.
7. »Datinile Romanilor la înmormētări« de G. Pop, (1 fascicol) cor. — 20 fil.
8. »Cicero despre bătrânețe« (de senectute de Andr. Liviu, edată de Gavr. Pop (1 fasc.) 1 cor. — fil.

Preț scăzut.